(nesemnat, încărcat de userul „damocca” pe platforma Scribd.com)

ARHITECT PAUL SMĂRĂNDESCU (1881-1945)

Paul Smărăndescu (n. 26 iunie 1881 - stil vechi - București - d. 12 ianuarie 1945) a fost un arhitect român care s-a distins prin clădirile în stil neoromânesc realizate. A proiectat, în special în Bucuresti, vile și imobile de raport. Este arhitectul care definește cel mai bine denumirea de stil neoromânesc, o prelucrare și reconfigurare a elementelor istoriciste, după combinații proprii, personalizate. El a îmbinat tipul de bovindou de început de secol parizian cu foișorul, ca în cazul casei sale din București (1913-1914), de pe strada Luterană, o compoziție care, pentru că este asimilată sacnasiului prezent în arhitectura vernaculară locală, a fost apoi preluată și reinterpretată frecvent.

A făcut clasele primare la școala Mântuleasa, și pe cele secundare la liceul Matei Basarab. În iunie 1899 a terminat cele șapte clase de liceu; după legea de atunci era bacalaureat. În septembrie 1899 a trecut examenul de admitere la școala de Arhitectură din București și a reușit primul dintre 13 candidați.

La 1 iulie 1900 a intrat voluntar în armată și la 1 ianuarie 1901 a reușit la examenul de sublocotenent de rezervă, arma infanteriei.

La 2 mai 1902, stil nou, a părăsit școala de Arhitectură din București și a plecat la Paris, unde, la 1 mai 1903, în urma concursului dat, a fost admis în Școala de Belle-Arte din Paris, secția de Arhitectură.

La 6 iunie 1906, luase toate valorile școlare iar la 22 noiembrie 1906 era declarat Arhitect diplomat de guvernul Francez (D.P.L.G.).

Întors la București, a lucrat în biroul arhitectului Dimitrie Maimarolu și a contractat, în paralel, unele mici lucrări particulare.

La 1 iunie 1909 a fost numit de Ministrul Spiru Haret, Arhitect-șef al Ministerului Instrucției publice și al Cultelor. Pe lângă funcția de la Minister avea și lucrări de arhitectură personale.

La 11/24 decembrie 1912 a fost numit Arhitect șef al Ministerului de Interne.

În iunie și iulie 1913 a făcut campania în Bulgaria, ca sublocotenent de infanterie.

Între 1916 - 1918 a participat la Primul Război Mondial ca locotenent și căpitan de geniu.

În noiembrie 1920 a fost numit Profesor la școala de Arhitectură, catedra de Istoria Arhitecturii.

În noiembrie 1927 a fost transferat ca Profesor, șef de atelier, la școala de Arhitectură, iar de la 1 decembrie 193 pana la 7 octombrie 1940 a fost Decan al Facultății de Arhitectură.

În 1937 s-a implicat în restaurarea și extinderea locașului de cult din satul Uiești, azi situat pe raza comunei Bucșani,județul Giurgiu, așa cum rezulta din inscripția care se află pe peretele de la intrarea în biserică:

ACEST SFÂNT LOCAȘ DIN SATUL UIEȘTI - VLAȘCA CĂRUIA NU I SE CUNOAȘTE NICI ANUL ZIDIRII, NICI NUMELE CTITORULUI, A FOST REPARATĂ ÎN ANUL 1937, ADĂUGÂNDU-I-SE PRIDVORUL DE LA INTRARE ȘI SFINȚINDU-SE DIN NOU LA 27 FEBRUARIE 1938. LUCRĂRILE S-AU EXECUTAT DUPĂ PLANURILE ARHITECTULUI PAUL SMĂRĂNDESCU, CU CHELTUIALA LUI ȘI A SOȚIEI SALE ELISABETA, NĂSCUTĂ C.P. RĂDULESCU.

La 1 august 1939 a demisionat din funcția de Arhitect-șef al Ministerului de Interne.

CLĂDIRI REPREZENTATIVE

O listă aproape completă a lucrărilor proiectate de arhitectul Paul Smărăndescu:

001 Casa Ing. Costică Ionescu, București, strada Domnitei 9 1907

002 Casa Constantin și Ilie Solacoglu, București, piata Mosilor 1907

003 Casa Capitan D. Chițescu, București, 144, calea Grivitei 1907

ACEST SFÂNT LOCAȘ DIN SATUL UIEȘTI-VLAȘCA CĂRUIA NU I SE CUNOAȘTE NICI ANUL ZIDIRII, NICI NUMELE CTITORULUI, A FOST REPARATĂ ÎN ANUL 1937, ADĂUGÂNDU-I-SE PRIDVORUL DE LA INTRARE ȘI SFINȚINDU-SE DIN NOU LA 27 FEBRUARIE 1938.

LUCRĂRIRE S-AU EXECUTAT DUPĂ PLANUTILE ARHITECTULUI PAUL SMĂRĂNDESCU, CU CHELTUIALA LUI ȘI A SOȚIEI SALE ELISABETA, NĂSCUTĂ C.P RĂDULESCU.

004 Casa Carlo Pedrazzoli, București, 77, strada Cazarmei 1908

005 Casa Zoe V. Rădulescu, București, 3, stradela Sf Spiridon 1909

006 Casa Societății de Asigurări Patria, București, 17 bis, Aleea 11 Februarie 1909

007 Spitalul Maternitatea (colaborare cu Arch. Ernest Doneaud), Iași, strada Dancu, 1909 (actualul Spital Clinic de Obstetrică și Ginecologie „Cuza-Vodă” Iași)

008 Cavoul Inginerului Const. Mănescu, București, Cimitirul Belu 1909

009 Cavoul Anast. Nedelcovici, București, Cimitirul Belu 1909

010 Casa Zoe Gr. Păucescu Saceni Teleorman 1909

011 Casa Mihai Ionescu Călinești Drăgănești Vlașca 1909

012 Casa Grigore Urlătzianu, București, 3, strada Alexandru Lahovary 1909

013 Casa Dr. Nicolae Albescu, București, Calea Vacaresti, colt B-dul Maria 1909

014 Casa Constantin Dragomirescu, București, 1, strada Planetelor 1910

015 Imobilul Maior Nicolae Ionescu, București, 39, strada Armeneasca 1910

016 Casa Vasile Popescu, București, 23, strada Mecet 1910

017 Casa N. D. Câmpina, București, 87, strada Labirint 1910

018 Casa Dr. I. Goilav, București, 32, strada Viitor 1910

019 Cavoul Aneta Târnoveanu Craiova Cimitirul Ungureni 1910

020 Casa Mih. Simionescu-Merei, București, 18, strada Brutari 1911

021 Palatul Facultății de Medicină, Iași, strada Sf. Theodor, 1911

022 Casa Dim. Neagu, București, 16, strada Batiste 1911

023 Casa Stelian Popescu, București, 10 bis, strada Dionisie 1911

024 Casa Iancu K. Ionaid , București, 29, strada Armeneasca 1911

025 Casa Alex. Costescu, București, 23, strada Luminei 1911

026 Casa Elena Sturdza Scheianu, București, 10, strada Polona 1911

027 Casa Marin Ionescu Cotorca Urziceni - Ialomita 1911

028 Casa Dim. Bălescu, București, 18, Bd. Lascar Catargi 1911

029 Casa Nicu Voinescu, București, 8, strada Transilvaniei 1911-1912

030 Casa Tache Popescu Turnu Severin 1911-1912

031 Casa Iancu K. Ioanid, București, 6, strada Solon 1912

032 Casa Dr. Dinu Brătianu, București, 51, Bd. Lascar Catargi 1912

048 Casa Bosnief Paraschivescu, București, 2 si 4 Bd. Pake 1914

049 Casa Haralamb Fundățeanu, București, Parc Filipescu 7, Aleea Alexandru 1914

050 Casa Maria Iurașcu , București, 35 bis, Bd Lascar Catargi 1914

051 Casa Alex. Nicolau, București, 18, strada Romana 1914

052 Casa Petre Athanasovici, București, 24, strada Luminei 1914

053 Casa Gheorghe D. Ionescu Clejani, București, 16, strada Putu de piatra 1914

054 Casa Maria Fortunatu, București, 30 bis , strada Clementei 1914

055 Casa Virgil Hagi Panteli, București, 32, Bd. Domnitei 1914

056 Hotel Palace Predeal Predeal 1914

057 Casa Toma Taciu, București, 13, strada Columb 1914

058 Casa Bărbulescu, București, 56, strada Antim 1914

059 Casa Comandantului Alexandru Cătuneanu, București, 11, Bd Dacia 1914-1915

060 Casa Gogu Matei Craiova 18, strada Smardan 1914-1915

061 Vila Smărăndescu și Săvulescu Sinaia strada Princ. Nicolae 1915

062 Casa Maria Al. Apostolu, București, 15 , strada Columb 1915

063 Stația de Telegrafie fără fir Băneasa, București, 1915

064 Vila Pictorian-Beșlegeanu, Sinaia strada Bratianu 1915-1916

065 Parcelarea Bonapartei, București, Parcul Bonaparte 1918

066 Imobilul Wappner Baia Centrala, București, 11bis, strada Enei 1921

067 Casa Artemiza Pârâianu, București, 20, strada Romana 1921

068 Banque Belge pour l'étranger, București, Calea Victoriei strada Sarindar 1921

069 Casa Boldur-Voinescu, București, 30, strada Sf Constantin 1921

070 Casa Gr. Noica, București, 147, strada Romana 1921

071 Casa Const. I. F. Robescu, București, 46, Bd. Lascar Catargi 1922

072 Casa Const. Argetoianu, București, 36 strada Victor Emanuel 1922

073 Imobilul Societății Proprietatea Urbană, București, 60, Bd. Elisabeta 1922

074 Imobilul Societății Proprietatea Urbană, București, 31, Spl. Independentei 1922

075 Hipodromul Floreasca, București, 1922

076 Casa Ing. Prager, București, strada Popa Nan - strada Mecet 28 1922

077 Casa Ing. Văleanu , București, 17, strada Xenopol fosta Columb 1922

078 Casa Ing. Theodor Săvulescu, București, 12, strada N. Filipescu 1922

079 Casa av. Ionel Marinescu, București, 14, strada N. Filipescu 1922

080 Casa Dim. Neagu Sfintesti Teleorman 1922

081 Casa Al. Hassan, București, 54, strada Popa Soare 1922-1923

082 Casa Mih. Sc. Pherekyde, București, 6, strada Orlando 1922-1923

083 Casa Corneliu Botez, București, 4, strada Nordului 1922-1923

084 Palatul Societății Imobiliara, București, 4 si 4 bis, strada Lutherana 1922-1923

085 Casa Inginerului Cassasovici, București, 10 strada Maior Ene 1923

086 Casa Dr. A. Hönig, București, 10,strada Princ. D. Ghica 1923

087 Villa Otto Herbst Predeal 1923

088 Casa Theodor Marinescu, București, Soseaua Kiseleff- Bd. Popovici 1923

089 Casa I. Nicolaescu, București, Soseaua Kiseleff, strada D. 1923

090 Casa D. Ruptureanu, București, Soseaua Kiseleff strada D. 1923

091 Casa C. Popescu Focșeneanu , București, Soseaua Kiseleff strada D. Bd. Popovici 1923

092 Imobilul Arh. Paul Smărăndescu, București, strada Sfinti 49 strada Bolintineanu 10 1923

093 Casa Maria Arion, București, 36, Soseaua Jianu 1923

094 Vila Gheorghe Gătej Sinaia 1923

095 Casa Herck, București, Parcul Princip. Elena Sf. Elefterie 1923

096 Casa Eugen Calibășeanu, București, 37, strada Th. Aman 1923-1924

097 Palatul Societății Astra Română, București, Piata Rosetti 1923- 1924

098 Palatul Oficiul de vânzare al fabricilor de hârtie, București, 7-9 strada Matei Millo 1923-1924

099 Casa Eliza Toma Taciu, București, 21, strada Dionisie 1923-1924

100 Casa Ion Florian, București, 15, strada Popa Russu strada Martirului 1923-1924

101 Vila Sevastia A. Noica Sinaia strada Princ. Nicolae 1924

102 Vila Vlad Bortnowsky Sinaia strada Lascar Catargi 1924

103 Pavilion de expoziție, București, Târgul Mosilor 1924

104 Biserica din Crevenicul-Rădulești Rădulești Vlașca 1924

105 Conacul Ion A. Vetra Depărați Teleorman 1924

106 Liceul de fete Regina Maria, București, str. Eugen Stanescu str V. Conta 1924, 1927, 1932

107 Palatul Dacia România, București, 37, strada Wilson 1925

108 Caminul Funcționarilor Ministerului de Interne, București, Gara de Est 1925

109 Palatul Societății Creditul Rural, București, Bd. Bratianu strada Doamnei 1925-1926

110 Casa Dinu I. C. Brătianu Mamaia 1926

112 Casa Sevastia A. Noica, București, 10, strada Sf. Stefan 1926

113 Casa Eugen Melik Mosia Costești Papautii Comuna Papautii, Județul Botoșani 1926

114 Casa Al. Grigorescu, București, 32, strada Sf Voevozi 1926

115 Cavoul Berlescu Bucreti, București, Cimitirul Belu 1926

116 Gradina casei Jean Zaharof, București, strada Plantelor 1926

117 Vila Ing. V. Stăuceanu Predeal 1926-1928

118 Palatul Ziarului Universul, București, strada Brezoianu 1926-1930

119 Sanatoriul Maritim Dr. A. A. Antoniu Eforia 1927

120 Sucursala Băncii Marmorosch Blank, București, 78, strada Carol 1927

121 Conacul Floricel Dumitrescu Petrești Ilfov 1927

122 Imobilul Fundănescu, București, strada Carol 1927

123 Casa Theodor Iliescu, București, strada Gh.Panu 1927

124 Cavoul Familiei Arhitectului Paul Smărăndescu, București, Cimitirul Belu 1927

125 Casa Ing. Romanowski, București, strada Roma Parcul Bonaparte 1927

126 Casa Ing. Peter, București, Soseaua Jianu 1927

127 Biserica Văleni Muscel 1928

128 Casa N. Budurescu, București, 9, strada Dianei garaj 1928

129 Casa Willy Ungarth Sinaia 1928

130 Cavoul Familiei Georgescu Chiroiu, București, Cimitirul Belu 1928-1929

131 Vila Costica Dumitru, Sinaia strada Vasile Boerescu 1929

132 Casa Ing. Stefan Buescu, București, 26, strada Gandului 1929

133 Imobilul Grigorescu Parc-Hotel, Sinaia, Bd. Ghica 1929-1930

134 Banca Comercială Română, Ploiesti, 1930

135 Cavoul Familiei I. Zaharof, București, Cimitirul Belu 1931,1934

136 Imobilul D-nei Măriuka Costescu, București, 63-65, strada Aurel Vlaicu 1932

137 Casa Ing. Capșa, București, 15, strada Aviator Muntenescu 1932

138 Palatul Societății de Gaz și Electricitate, București, 33, Bd. Take Ionescu 1932-1933

139 Conacul Gr. Noica Chiriacu Vlașca 1933

140 Imobilul Inginerului Emil Prager, București, 33, strada Sfinți 1933

141 Vila Imbraus, Sinaia, strada Princ. Nicolae 1933

142 Biserica din Sinaia, Sinaia B-dul Ghica 1933-1938

143 Vila Sanda Smărăndescu Ghiulamila, Balcic 1934

144 Imobilul Bloc Smărăndescu, București, 27, Bd Take Ionescu 1934-1935

145 Conacul Traian C. Rădulescu, Uești Vlașca 1935

146 Casa Ing. Alexandru Teodoreanu, București, 2, strada Aron Florian 1936

147 Conacul Elisabeta Smărăndescu, Uiesti Vlașca 1936-1937

148 Apartament Alexandru Neagu, București, strada Batiște 1937

149 Vila Mihail Caputineanu, Balcic 1937

150 Imobilul Bloc Boros, București, 100, strada Lipscani 1937

151 Imobilul Letea, București, 12, strada Matei Millo 1937

152 Imobilul Oficiul de vânzare a hârtiei, București, 10, strada Matei Millo continuare 1937

153 Casa Carol Gutman, Sinaia 1938

154 Conacul Gabriela Teodoreanu, Girov Neamțu 1939

155 Facultatea de architectură, București, 3, strada Louis Barthou 1936-1940

156 Conacul Nicu Chiroiu, Borănești, Ialomița, 1912

Imobilul Societatea Proprietatea Urbană 1922, Calea Victoriei 2 Bucureşti
Clădire emblematică pentru Bucureștiul modern, rațional, care depășea stadiul de oraș mai mult întins decât dens, acest imobil de locuințe

RESTAURAREA CASEI DIN STR.ROMULUS 77 BUCUREŞTI PROIECTATĂ DE ARH. PAUL SMĂRĂNDESCU

Interviu despre investiţiile de conservare-restaurare cu arhitectul Şerban Sturdza, pornind de la cazul casei din str. Romulus 77.

Autor: Florin Bălteanu, observatorulurban.ro, 19.09.2011

Florin Bălteanu: Cum a început povestea restaurării casei din str. Romulus 77 ?

Şerban Sturdza: În casă funcţionase înainte un comisariat militar. După retrocedare a fost cumpărată de actualul proprietar. Acesta m-a invitat să particip la un concurs cu invitaţi avînd ca temă rezolvarea unei scari interioare care să lege parterul de pod, pentru a permite utilizarea acestuia din urmă, un pod foarte mare, caracteristic caslor arhitectului lui Smărăndescu. Tema avea ca scop păstrarea a cît mai mult din existent şi în acelaşi timp modernizarea casei. Am cîştigat concursul. Proprietarul era unul interesat de amenajările interioare şi de modă actuală în domeniu, dar căreia îi plăceau şi lucrurile vechi. Am fost pus să apăr din punct de vedere profesional cîteva principii în faţa cuiva foarte bine informat privind ultimile tendinţe. Puteau apărea excese de o parte sau alta.

Palatul Societatea de Asigurări „Agricola” 1912, Calea Victoriei 9 Bucureşti

Primul imobil de mari dimensiuni semnat de arhitectul Paul SMĂRĂNDESCU s-a întâmplat să fie amplasat foarte aproape de centrul capitalei,

Mi-am propus să încerc să fixez la limita distrugerilor făcute de Ceauşescu pentru Calea Victoriei Socialismului un sit, care, dacă era recuperat bine, devenea un reper în ţesutul urban fragilizat de la care se poate reporni. Fiind la graniţa distrugerilor, o parte din casele

vecine au fost părăsite, ocupate ilegal şi folosite într-un mod care le degradează, unele pînă şi în acest moment. Într-o zonă de tranziţie a parcelarului, de tranziţie socială, de tranziţie din punct de vedere al intereselor personale, de clan şi de politici urbane bizare se punea problema să te agăţi de ceva. Grădina proprietăţii, alături de grădina bisericii din spate şi de celelalte grădini aflate la nord au fost privite ca un ansamblu şi considerate a fi o valoare importantă a sitului. Proprietarul a trebuit să accepte de la început că e posesorul unui spaţiu neconstruit, ce trebuia să rămână aşa, sau dacă se construia, acest lucru trebuia să se facă discret, sub pămînt. Atenţia la ce se întîmplă în jur ne-a determinat să propunem pe pereţii viitoarei scări să se execute o pictură care să fie realizată de către Constantin Flondor, din grupul Prolog. Tema era grădina bucureşteană şi fixarea în memorie a perioadei anilor 2005, a raportului dintre grădină şi ţesutul construit, pentru că bănuiam că în jur se va construi mult. Mi se părea că un discurs despre grădină al unui pictor notoriu, referindu-se la ceea ce vedea pe fereastră ar fi fost un semn valabil peste cîteva zeci de ani pentru istoria casei şi o mărturie asupra cartierului. Aceasta a fost prima intenţie pe care am avut-o cu proprietarul de a-i da casei o valoare ceva mai mare decît valoarea proprie.

Al doilea lucru sesizat de la început a fost diferenţa faţă de parcelele din jur, mult mai mici, cu case părăsite, distruse.

Casa a fost construită de familia Cămărăşescu, o familie cunoscută. Casa avea o istorie, aici cîntase Enescu, etc. Casa avea un arhitect important. Asta m-a făcut să mă gîndesc dacă nu pot să răsfrîng o parte din notorietatea casei către cartier. Într-o schiţă "am ciupit" un colţ al parcelei, spunîndu-i proprietarului că ar fi un gest bun să cedeză cîţiva metri pătraţi către spaţiul public şi să punem bustul lui arhitectului Smărăndescu acolo. Erau multe avantaje: am fi dat şi mai multă respectabilitate casei şi proprietarului (strada Romulus începea să îşi etaleze valorile, memoria locului), ar fi fost un gest care onorează un arhitect. Proprietarul a acceptat. Am luat legătura cu sculptorul Virgil Scripcariu cu care mai colaborasem şi care întrunea calităţile pentru acest proiect.

Amintesc despre sculptură pentru că oferta unui locuitor al străzii către spaţiul public mi se pare cel mai important cîştig civic.

Problema principală a casei, din punct de vedere funcţional, era că modul de utilizare al unei astfel de case, atunci cînd a fost realizată, se baza pe existenţa servitorilor. Dispărînd servitorii se punea problema cum poţi folosi intrarea principală cînd vii cu maşina, aduci proviziile şi trebuie să ajungi în bucătărie, deci în mod normal să foloseşti intrarea secundară. Soluţia a fost să foloseşti intrarea principală, lăsîndu-ţi maşina în garaj, iar garajul să fie în legatură cu bucătăria. Atunci a apărut ideea unei coline, de fapt a îngropării acestei legături - gang - traseul spre bucătărie.

Grădina este foarte mare, este bine plantată, dar parcelarul o face imposibilă pentru viaţa intimă. (Eşti văzut de peste tot.) Ceea ce am reuşit să facem prin acomodarea garajului şi a traseului pînă la bucătării, a fost săparea unui paţio de tip pompeian, care este scufundat, unde pătrunde soarele prin impluviu, dar care este ferit de privirile vecinilor. Am

compensat lipsa de intimitate din grădina exterioară, cu o intimitate tot într-o grădină, în interior. Aceasta ar fi poate cea mai mare contribuţie a proiectului. În rest este vorba de conservare şi pe alocuri de restaurare. Acolo aventura a fost funcţionalizarea unui pod uriaş, cu o structură aparentă şi o problemă de iluminat specifică. Graţie înţelegerii proprietarului am reuşit să fac nişte experimente legate de condusul luminii în acest spaţiu. Decupaje în plane înclinate care nu reiau decupajul exterior al ferestrei mansardei făcute în relaţie cu ceea ce se întîmpla în interior sînt spectaculoase.

FB: Ce face diferenţa dintre o casă abandonată, cum sînt în zonă, cu proprietari care probabil vor să scape de ea pentru a face o clădire cu o suprafaţă utilă mai mare şi o reabilitare? De ce unele clădiri de patrimoniu sînt reabilitate, iar altele sînt înlocuite?

ŞS: Cred că întrebarea are două răspunsuri. Primul ar putea fi că unii au bani, iar alţii nu. Unii proprietari au energie să reabiliteze, alţii poate au redobîndit casa tîrziu şi se debarasează de ea considerînd asta o uşurare. Al doilea răspuns: eu cînd aş putea avea un client, trec cu el printr-o fază amănunţită pornind de la întrebarea „Ce este mai bine să faci?" Dacă omul îmi spune „o fac pentru mine", atunci intru în proiect, dacă îmi spune, „o fac şi oi vedea eu", „o fac să o vînd", ştiu că angajarea mea tinde către un proiect în care rentabilitatea maximă contează în mod dezechilibrat faţă de alte obiective şi atunci, dacă îmi pot permite, întrerup colaborarea.

FB: Ca arhitect, cum aş putea convinge un beneficiar că este mai bine să restaureze o casă valoroasă, decît să o demoleze, să o înlocuiască?

ŞS: Am cunoscut un investitor grec care era colecţionar de case europene. De la el am învăţat că e bine să cumperi o casă într-adevăr valoroasă care are un nume de arhitect şi să o restaurezi foarte bine. Acea casă nu îşi va pierde niciodată valoarea. La o astfel de casă trebuie să restaurezi şi să conservi, este sigur că nu greşeşti. Afacerea imobiliară, chiar în perioadă de criză, funcţionează la casele cu standard înalt. Pedigriul este important, dacă acea casă are semnătură de arhitect, iar acela este renumit, casa are o valoare mult mai mare. Fiecare casă a acestui domn este o casă cu un arhitect mare, remarcabilă, cu o istorie pe care el o cunoaşte şi ştie că este o garanţie pentru valoarea ei. Am mai învăţat ceva de la el. M-a rugat să reabilitez cîteva lucruri şi uneori îmi zicea: „Îmi place ceea ce vrei să faci, dar nu aveţi în România meşteri, aşa că pentru moment conservăm şi mergem mai departe, iar cînd vor fi în România oameni capabili să facă asta o vom face. Acum aşteptăm." Avea această înţelepciune că intervenţia se face cu mare atenţie şi responsabilitate. Cînd ai bani, problema se pune pînă unde te duci? Deseori dacă ai prea mulţi poţi face greşeli. Trebuie să fii cultivat ca să îţi diminuezi greşelile în decizii.

FB: Ce facem cu celelalte case valoroase, dar nu într-un mod extraordinar?

ŞS: Zona protejată, ea este pedigriul în acest caz. Cînd zici "stau în zona Caşin", nu mai trebuie să spui altceva, sau aşa ar fi bine. Dacă zonele protejate se degradează pînă devin minciună, casele medii care rămîn îşi pierd valoarea. Casele medii rezistă în grup, la

fel cum plopii rezistă în grup la o furtună. Dacă tai doi-trei plopi vîntul îi doboară şi pe ceilalţi. Această slăbiciune este şi o calitate, poţi face cartiere de locuire medie, unde casele rezistă în grup, pînă cînd, cu trecerea anilor, devin foarte respectabile şi rîvnite. Vezi de exemplu Cartierul Cotroceni

Bustul Arh. Paul Smărăndescu, realizat de sculptorul Virgil Scripcariu

Sursa: paul-smarandescu.blogspot.ro, ro.wikipedia.org, observatorulurban.ro

Vila Panait Ionescu 1912, Strada Romulus 77 Bucureşti

Reședință izolată pe lot realizată în maniera proprie de interpretare a stilului național, vila se distinge prin liniile clare, și volumele de dimensiuni diferite.

Vila avocat Dim. Neagu 1911, Strada Batiște 16 Bucureşti

Situată la intersecția actualelor străzi Batiște și Tudor Arghezi (fostă Dionisie), vila marchează în creația arhitectului Paul SMĂRĂNDESCU

Serban Filip von Becker. Decoratiunile exterioare sunt executate de catre sculptorul Emil Wilhelm Becker.

Imobilul avocat Ion C. Marinescu 1922, Strada Tudor Arghezi 12 Bucureşti
Avocatul Ion C. MARINESCU, care avea să dețină funcția de Ministru al Economiei în guvernul ANTONESCU, îi solicită arhitectului Paul SMĂRĂNDESCU

Palatul Societatea Astra Română 1923-1924, Bulevardul Carol I 32 Bucureşti
Societatea Petroliferă Astra-Română își construia în anii 1923-24 în ceea ce se contura ca Piața C.A. Rosetti un impunător sediu de birouri.

Vila Virgil Hagi-Panteli 1914, Bulevardul Hristo Botev 32 Bucureşti
Opera arhitectului Paul SMĂRĂNDESCU, vila Virgil Hagi-Panteli, rămasă izolată între blocuri înalte, este un martor al eleganței Neoromânescului

Vila Alexandru Hassan 1922-1923, Strada Popa Soare 51 Bucureşti

Neoromânească atipică pentru Paul SMĂRĂNDESCU, vila Alexandru Hassan nu prezintă nici un bovindou masiv, cu console studiate.

Imobilul inginer Emil Prager 1922, Strada Mecet 24 Bucureşti
La intersecția străzilor Mecet și Popa Nan Paul SMĂRĂNDESCU proiectează pentru colaboratorul său, inginerul Emil PRAGER (1888-1985) un imobil cu etaj

Vila Iancu Ioanid 1911, Strada Armenească 31 Bucureşti

Interpretarea masivă a Neoromânesc-ului, specifică lucrărilor de început ale lui Paul SMĂRĂNDESCU, se face simțită și în reședința proiectată pentru Iancu IOANID. Decoratiunile exterioare sunt opera sculptorului Emil Wilhelm Becker.

Vila Maria Al. Apostolu 1915, Strada A.D. Xenopol 15 Bucureşti

Imobilul cu apartamente situat la intersecția străzilor A.D. Xenopol și Cristofor Columb impresionează prin masivitatea atât a volumului general cât și a celor două bovindouri așezate simetric față de bisectoarea intersecției. Consolele impresionante și grinzișoarele mimate pe care sprijină aceste bovindouri contribuie la senzația că un efort supraomenesc a fost depus pentru a face aceste volume să plutească.

Ancadramentele și brâurile decorative sunt epurate, specifice perioadei de început a arhitecturii lui SMĂRĂNDESCU, contribuind și ele la masivitatea Neoromânescului acestei clădiri.

Imobilul Ing. Văleanu 1922, Strada A.D. Xenopol 19 Bucureşti

La șapte ani după ce proiectează imobilul de la adresa Strada A.D. Xenopol 15, lui Paul SMĂRĂNDESCU i se ivește ocazia să proiecteze imobilul vecin, aflat la numărul 19.

Acesta reia volumele bovindourilor, mărindu-le la două niveluri, dar micșorând înălțimea consolelor. Aici liniile drepte sunt mult mai prezente, singurele arce fiind prezente la parter, sub forma ferestrelor cu arc în mâner de coș. Această formă de arc, ușor turtit, sugerează trecătorului senzația de greutate, de apartenență la sol, amplificând parcă și mai mult efortul clădirii de a se ridica.

Volumul masiv este închis de un acoperiș abrupt, care găzduiește mansarda.

Vila Colonel N. Bădulescu 1912, Strada Dumbrava Roșie 1 Bucureşti
La doi ani după ce arhitectul Petre ANTONESCU proiectează Vila Dr. Ciru Iliescu, Paul SMĂRĂNDESCU proiectează vila colonelului N. BĂDULESCU.

Vila Elena Sturdza-Scheianu 1911, Strada Polonă 6 Bucureşti

Construită în cadrul parcelării Grădina Ioanid, reședința proiectată pentru Elena STURDZA-SCHEIANU face apel la o plastică preponderent Neoromânească, prezentând local și citate Neogotice (unele ancadramente și parapeții balcoanelor), tributare probabil arhitecturii mânăstirilor din Bucovina. Tendința eclectică nu se regăsește însă la nivelul volumului, acesta fiind compus din corpuri simple de gabarite diferite, unite de un acoperiș jucat. Masivitatea volumului general al imobilului reconfirmă repertoriul tradițional românesc anunțat de brâul din funie în torsadă sau de arcele trilobate.

Imobilul executat, spre deosebire de proiect, nu mai prezintă portalul-copertină de primire, acest element fiind înlocuit deasupra intrării principale cu un balcon similar cu cel de pe fațada dinspre stradă.

Ancadramentele triple, detaliile de pietrărie, cât și compoziția volumului îi asigură vilei prestanța cuvenită uneia dintre cele mai frumoase zone a capitalei.

Vila a fost construită de antrepriza inginer PEDRAZOLLI, iar valoare menționată de arhitect în monografia sa este de 120.000 de lei.

Vila Comandor Al. Cătuneanu 1914-1915, Bulevardul Dacia 83 Bucureşti

Vila aflată la intersecția Bulevardului Dacia cu Strada Aurel Vlaicu se înscrie în interpretarea proprie lui Paul SMĂRĂNDESCU a stilului național, interpretare ușor de recunoscut datorită amplei frize decorată cu motive florale transformată local în ancadrament pentru ferestre.

Această dantelărie, împreună cu delicatețea ferestrelor trilobate ale etajului, sunt echilibrate de ferestrele cu arc în mâner de coș cu ancadramente simple.

Soclul se închide cu un brâu minuțios lucrat, ecou al frizei care închide fațada.

Atât friza cât și brâul din registrul soclului sunt foarte bine puse în valoare prin intermediul turnului de colț, acoperit în turelă, volum care marchează intersecția. Albul și griul fațadei se regăsesc în proporții similare la o vilă de vis-a-vis, la adresa Bulevardul Dacia 60, semnată de Arghir CULINA, proprietarul uneia fiind probabil influențat de alegerile de materiale ale celuilalt.

Imobilul se găsește într-o stare exemplară și face cinste atât operei arhitectului cât și arhitecturii din această zonă cizelată a Bucureștiului. Elementele artistice exterioare sunt opera sculptorului Emil Wilhelm Becker.

Imobilul Maria Athanasovici 1913, Strada Tache Ionescu 11 Bucureşti

Imobil cu arhitectură eclectică, clădirea de la intersecția actualelor Strada Tache Ionescu și Bulevardul Gheorghe Magheru, iese în evidență datorită turnului de colț, scos în consolă și acoperit cu o cupolă.

Peste soclul înalt cât un om, primul registru cu bosaj discret se dezvoltă ieșind curbat înspre stradă. Acesta se termină cu console și balcoanele etajului întâi.

Registrul median este mult mai discret decât primul, fiind ornat numai cu parpeții din fier forjat și friza cu motive florale.

Ultimul registru, cel al mansardei este animat de umbrele lăsate de amplele lucarne cu ancadramente și frontoane de inspirație Barocă.

Acest imobil de circa 1750 metri pătrați desfășurați, care ocupă terenul aproape în întregime a fost ridicat de antrepriza Giovanni PASCOLO în contul sumei de 450.000 de lei.

Blocul Smărăndescu 1934-1935, Bulevardul Gheorghe Magheru 29 Bucureşti

Blocul SMĂRĂNDESCU este una dintre puținele lucrări ale arhitectului realizată integral în limbajul Art Deco / Modernist.

Art Deco-ul este anunțat de cei patru parapeți din capetele bovindourilor laterale și de balconul celui de-al optulea etaj, dar este invocat răspicat de cele trei antene-paratrăznet care încununează zona mediană a fațadei.

Liniile orizontale ale parapeților de la etajele 2-5 sunt întărite de logiile etajelor 6 și 7, de asemenea dezvoltate pe orizontală. Umbrele puternice pe care acestea le introduc în compoziția fațadei contribuie simțitor la imaginea Modernistă a imobilului.

Având în vedere parcursul stilistic al arhitecturii sale, probabil că Paul SMĂRĂNDESCU, dacă nu s-ar fi stins din viață atât de devreme, ar fi continuat un repertoriu Modernist variat și de foarte bună calitate.

Palatul Societatea de Gaz și Electricitate 1932-1933, Bulevardul Gheorghe Magheru 33 Bucureşti

Aceeași plastică de fațadă ca la sediul Ziarului Universul o întâlnim și la această clădire de birouri.

Ecourile Neoromânești sunt aici foarte greu de recunoscut, rezumându-se la arcele în coadă de coș de la etajele 1 și 6. Acum domină suprafețele vitrate și golurile rectangulare.

Acoperișul înalt, cu lucarne ample, găzduiește și acesta birouri, utilizând întreaga suprafață a clădirii cu maximum de eficiență.

Acestă clădire este în fapt adaptarea unei structuri existente, atât fațada cât și planurile actuale fiind desenate de Paul SMĂRĂNDESCU și construite de antrepriza inginerului Emil PRAGER.

Din păcate, delăsarea și neîngrijirea privează această clădire de sclipirea pe care o avea acum 80 de ani.

Vila Alexandru Cotescu 1911, Strada General Christian Tell 23 Bucureşti

Vila Cotescu marchează o maturitate în abordare pentru opera arhitectului: racordul cu terenul, în speță scara pe care se iese în grădină, devine mai sofisticat, iar friza devine un element mult mai prezent, depășind rolul de simplu unificator de volume și devenind un actor în sine.

Deși este dificil de observat din cauza vegetației spontane scăpate de sub control, unul din elementele cel mai atent lucrate este un volum de racord, sera definită de trei arce susținute de coloane și pilaștri de factură Neoromânească. Contraforții dubli contribuie plastic la masivitatea și ancorarea vilei în sol, păstrând totuși o eleganță incontestabilă a fațadelor.

Vila inginerului Alexandru COTESCU, directorul general al CFR a fost ridicată de antrepriza Leopold SCHINDL și a costat circa 120.000 de lei în anul 1911.

Vila Petre Atanasovici 1914, Strada General Christian Tell 24 Bucureşti

Silueta îngustă și înaltă a imobilului de la numărul 24 de pe strada General Christian Tell articulează într-un limbaj eclectic elemente simple, elegante și linii clare, lipsite de orice fel de ezitare.

Elementul care atrage privirea din stradă este bovindoul de la etaj, aferent dormitorului principal. Consolele bovindoului, atipice pentru opera arhitectului, sunt minuțios ornate de la chenarele pandantive până la guttae de la partea lor inferioară.

Friza care leagă volumele diferite este întreruptă de ancadramentele ferestrelor de la etaj, generând iluzia distanțării mai pronunțată a acestora de planul fațadei.

Starea actuală, probabil datorată unei resaurări abile, îngăduie trecătorilor să admire o locuință de eclectică de început de secol 20 după cum ar fi experimentat-o și oamenii din acea perioadă.

Vila a fost construită în 1913 de antrepriza Giovanni PASCOLO și a costat circa 100.000 de lei.

Vila Mihail Sc. Pherekyde 1912-1913, Strada Nicolae Iorga 34 Bucureşti

În 1912 un fost ministru de Afaceri de Externe și de Afaceri de Interne, Mihail Sc. PHEREKYDE (1842-1926) îi solicită lui Paul SMĂRĂNDESCU proiectarea unei vile pe actuala stradă Nicolae Iorga, la numărul 34.

Realizată în stil Louis XIV, vila este impozantă prin statură și prin fațada simetrică și rafinată prin friza decorată cu motive florale și blazoane.

Reședința se remarcă prin detașarea foarte pronunțată a volumului care găzduiește accesul și scara principală. Remarcabile sunt și fereastra amplă către scară, colonadele dorice de pe fațadele laterale și lucarna din axul de simetrie al fațadei principale. Această lucarnă diferă însă față de cea din proiect: în proiectul original lucarna era eliptică și dezvoltată pe orizontală, iar cea executată este verticală și cu arc în plincintru. Rezultatul schimbării lucarnei este acuzarea axei verticale. Multă vreme în această clădire a funcționat ambasada Canadei.

Vila a fost construită de antrepriza Mihail HARTEL pe parcursul anilor 1912-13 contra sumei de 250.000 de lei.

Vila Dim. Bălescu 1911, Bulevardul Lascăr Catargiu 8 Bucureşti

Bulevardul Colței, nou trasat la acea dată, denumit astăzi pe această porțiune Bulevardul Lascăr Catargiu a fost rapid populat cu vile ale unor oameni înstăriți care au apelat la unii dintre cei mai cunoscuți arhitecți ai perioadei pentru proiectare: Ion D. BERINDEY, Petre ANTONESCU, Grigore CERCHEZ, Ernest DONEAUD și alții. Din această listă nu putea să lipsească, desigur, Paul SMĂRĂNDESCU. Astfel, în 1911 proiectează această vilă stil Louis XIV pentru Dim. BĂLESCU. Este remarcabilă fațada principală, simetrică în ciuda alipirii la calcanul din dreapta. Proporțiile studiate și decorațiile fine și elegante contribuie pozitiv la caracterul bulevardului. Volumul central al fațadei, marcat de balcoane și câte trei ferestre cu ancadrament comun atât la nivelul parterului, cât și al etajului, este detașat de restul fațadei, acuzând axul de simetrie. Acest ax se închide la partea superioară cu trei lucarne rotunde practicate într-un volum separat al acoperișului.

Imobilul a fost construit de antrepriza ing. N. BRĂTESCU și a costat aproximativ 120.000 de lei.

Vila Gheorghe D. Ionescu-Clejani 1914, Strada Gina Patrichi 9 Bucureşti

Vilă eclectică cu elemente Neoromânești, acest imobil surprinde prin bogata decorație a registrului superior, ancadramentele unindu-se la partea superioară într-o friză care înconjoară toate fațadele.

Împletitura cu motive florale are rolul de a închega întreaga compoziție arhitecturală. Acest gen de decorație este mai des întâlnit la Paul SMĂRĂNDESCU sub forma une frize mai late, care se transformă doar parțial în ancadrament.

Intrarea principală este marcată în volum printr-o travee ieșită în rezalit și un balcon, care ține rol și de copertină. Acest volum nu este însă mai înalt decât celelalte. Un rezalit similar se remarcă și spre stradă, dar mult mai puțin evidențiat ca adâncime, și așezat asimetric.

Limbajul de decorație utilizat pentru etaj se regăsea foarte asemănător în cadrul vilei Maria Fortunatu, înainte de supraînălțare.

Vila Ionescu-Clejani a fost ridicată în 1914 de antrepriza Mihail HARTEL și a costat circa 200.000 de lei.

Vila Romanowski 1927, Strada Roma 37 Bucureşti

Exemplu tipic de pentru eleganța creațiilor lui Paul SMĂRĂNDESCU, această vilă care se găsește într-o stare foarte bună ca urmare a unei restaurări inspirate, reunește elemente de sintaxă specifice arhitectului. Dintre acestea, cel mai ușor de recunoscut este friza cu motive florale, modelată după ancadramentele ferstrelor și a logiei din axul intrării.

Aici este remarcabilă intrarea, evidențiată prin foișorul detașat de fațadă, cu o copertină fină și de inspirație tradițională. Logia de la etaj, cu arc trilobat și bordată de coloane Neoromânești întărește axul intrării, contribuind la imaginea elansată a fațadelor. Simetria acestui volum se disipă, nefiind transmisă la restul fațadei.

Vila Romanowski a fost construită în 1927 de antrepriza L. și C. SCHINDL.

Vila inginer Arnold Peter Villa 1927, Bulevardul Aviatorilor 50 Bucureşti

Volumele elansate ale acestei vile se compun legate de friza cu motive florale și profilaturi epurate, modelate după ancadramentele ferestrelor etajului.

Ancadramente simple și curate pentru ferestrele rectangulare ale etajului, și unele chiar mai subtile pentru ferestrele cu arc în mâner de coș ale parterului dau tonul unui Neoromânesc târziu și foarte fin. Acestea sunt printre ultimele tușe Neoromânești ale arhitectului.

Vila Arnold Peter a fost ridicată în anul 1927 de antrepriza L. și C. SCHINDL.

Vila Theodor Marinescu 1923 Șoseaua Kiseleff 27 Bucureşti

Abordare tipică pentru Neoromânescul lui Paul SMĂRĂNDESCU, vila Theodor Marinescu face apel la același bovindou masiv cu console puternice, de data aceasta duble și la aceeași friză cu motive florale, care echilibrează personalitate altfel sobră a imobilului.

Ancadramentele simple, cioplite „curat”, în mâner de coș la parter și rectangulare la etaj, realizate pentru ferestre de mari dimensiuni contrazic întrucâtva masivitatea generală a fațadelor. Nelipsitele copertine de lemn se regăsesc și aici, cu aceleași delicatețe și, totodată, masivitate caracteristice Neoromânescului lui Paul SMĂRĂNDESCU.

Imobilul poate fi admirat de pe trei părți, două fațade fiind aliniate la străzile perpendiculare pe Șoseaua Kiseleff.

Sanatoriul Dr. Andrei A. Antoniu 1912-13 Strada Ion Mincu 7 Bucureşti

Imobil tributar Neoromânescului matur al lui Paul SMĂRĂNDESCU, Sanatoriul Dr. Andrei A. Antoniu, actualmente Spitalul Militar de Urgență este una dintre clădirile cele mai impunătoare de pe această stradă veche a Bucureștiului.

Friza cu motive florale, amplu dezvoltată, îmbrățișează ancadramentul celor trei ferestre ale bovindoului. Bovindoul în sine apare ca o concluzie a fațadei principale, ferestrele scării urcând încet spre acestea, arătându-l ca final de compoziție ascendentă. Senzația de masivitate a bovindoului este întărită de dedublarea consolelor, lăsând impresia că o greutate mare descarcă prin cele două elemente atent lucrate. Un alt element care atrage atenția este poarta triplă integrată în desenul de fațadă. Poarta pentru acces auto este împodobită cu propriul ei acoperiș, așezat peste un arc trilobat.

Imobilul a fost finalizat în 1913 de antrepriza I. CSUR și a costat aproximativ 1.000.000 de lei.

Spitalul Filantropia

1920’ Bulevardul Ion Mihalache 11 Bucureşti

Volum remarcabil prin cele două foișoare, actualmente închise, clădirea spitalului a suferit o serie de modificări care i-au alterat drastic aspectul. Cu excepția registrului inferior nici o fereastră nu mai are ancadramente originale, fapt care probabil a rezultat în urma unor consolidări agresive. Volumul, similar cu cel al Căminului Funcționarilor Ministerului de Interne, realizat în 1926 pe Bulevardul Gării Obor 23, păstrează o mare parte din prestanța clădirii inițiale, în ciuda intervențiilor violente și a epurării fațadelor.

Vila Nicu Voinescu 1911-12 Strada Transilvaniei 8 Bucureşti

Deși bovindoul a suferit modificări în zona mansardei (probabil în urma unui cutremur care a afectat zidăria de la acest nivel) acest imobil se înscrie vădit în linia personală de Neoromânesc dezvoltată de Paul SMĂRĂNDESCU.

Similară în vocabular cu vilele create pentru Stelian POPESCU, Dim. NEAGU și alții, imobilul se impune tocmai prin prezența acestui bovindou care era înainte mai înalt și împodobit cu o friză cu motive florale. Lipsește de asemenea friza din două rânduri de dinți de fierăstrău care încununa fațada din dreapta bovindoului. Este fascinant că în ciuda acestor pierderi, clădirea își păstrează prestanța și linia specifică lui Paul SMĂRĂNDESCU. Această vilă a fost construită de antrepriza Emil PETERNELLI, contra sumei de 50.000 de lei. Paul SMĂRĂNDESCU reia elemente din acest imobil și 11 ani mai târziu, la imobilul Corneliu Botez de pe Strada Corneliu Botez 8. Din păcate, finisajele acestui din urmă imobil nu se găsesc într-o stare atât de bună ca în cazul celui din Strada Transilvaniei.

Vila Grigore Urlățianu 1909 Strada George Enescu 3 Bucureşti

Printre primele lucrări ale arhitectului Paul SMĂRĂNDESCU și, totodată, cea mai veche clădire proiectată de acesta păstrată în forma originală, vila din Strada George Enescu 3, fostă Alexandru Lahovary, face parte dintr-un front continuu, materializat de-a lungul primei jumătăți a secolului 20.

Fațada este un exercițiu de compoziție clasicizantă, rezolvând într-o manieră curată și coerentă dispunerea spațiilor comerciale de la parter și a celor două apartamente de deasupra.

Fațada vilei avocatului URLĂȚIANU este compusă din trei registre orizontale: cel inferior, care delimitează spațiile comerciale, cel median, rezervat apartamentelor și cel al frizei nedecorate. În proiectul inițial friza era ornată cu motive florale, dar acestea probabil că nu au fost executate. Acest registru se face însă ușor remarcat, datorită cornișei puternice, așa cum începutul registrului median este marcat de un balcon pe toată

lungimea fațadei. Ancadramentele și consolele cu ghirlande, precum și străpungerea frizei cu ferestrele etajului al doilea, sunt elemente de vocabular deprinse de la școala Beaux Arts din Paris. Feroneria epurată este și ea parte a unei estetici Ludovic XIV, stil atât de practicat în cadrul școlii mai sus menționate.

Palatul Oficiul de vânzare al fabricii de hârtie 1923-1924, Strada Matei Millo 7 Bucureşti
Cele două aripi ale clădirii se racordează prin intermediul unui volum de colț.
Acesta este clar evidențiat față de restul

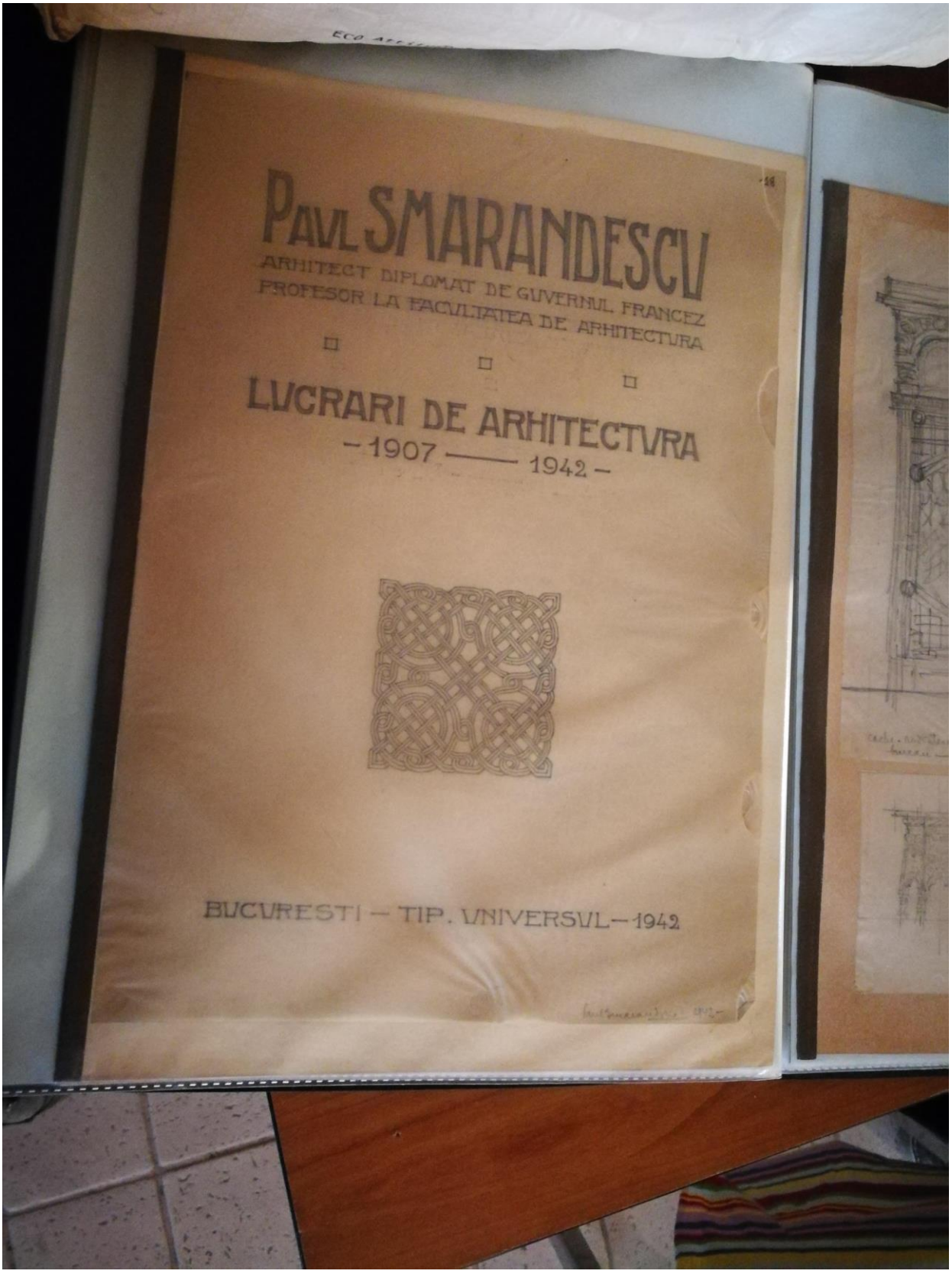

Imobilul Letea 1937-1938, Strada Matei Millo 12 Bucureşti
Aceasta este cea mai recentă clădire semnată de arhitectul Paul SMĂRĂNDESCU în București.

Palatul Ziarul Universul 1926-1930, Strada Brezoianu 23-25 Bucureşti
Jurnalistul Stelian POPESCU, căruia Paul SMĂRĂNDESCU îi construise reședința în 1910, ajuns director al Ziarului Universul, îi solicită servicii.

https://www.facebook.com/1214203101933030/photos/pcb.1357172477636091/1357163850970287/?type=3&theater

PAVL SMARANDESCV
ARHITECT DIPLOMAT DE GUVERNUL FRANCEZ
PROFESOR LA FACULTATEA DE ARHITECTURA
LUCRARI DE ARHITECTURA
-1907 —— 1942-
BUCURESTI — TIP. UNIVERSUL — 1942

